

De neurale basis van cognitieve subtypes in Attention Deficit Hyperactivity Disorder

Gepubliceerd: 24-06-2008 Laatste bijgewerkt: 07-05-2024

Door de inclusie voor de fMRI studies te beperken tot die deelnemers die slecht presteren op een specifiek domein, hopen we de unieke neurale mechanismen te onderzoeken die bijdragen aan specifieke beperkingen. Hierdoor kunnen we de vraag adresseren...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Cognitieve en aandachtsstoornissen en -afwijkingen
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON32162

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Cognitieve subtypes in ADHD

Aandoening

- Cognitieve en aandachtsstoornissen en -afwijkingen

Synoniemen aandoening

aandachtstekortstoornis., hyperactiviteit

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universitair Medisch Centrum Utrecht

Overige ondersteuning: NWO

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: ADHD, fMRI, genen, subtypes

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De primaire uitkomstmaten zijn de de intensiteit het het patroon van hersenactiviteit ten tijde van de gedragstaken die worden aangeboden in de MRI scanner, en het genotype op ADHD risicogenen.

Secundaire uitkomstmaten

Secundaire uitkomstmaten zijn gegevens uit vragenlijzen, interview en neuropsychologisch onderzoek.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) is een neuropsychiatrische aandoening waar tussen de 7 en 10 procent van alle kinderen tussen de 8 en 15 jaar aan lijdt, waardoor het de meest voorkomende aandoening bij kinderen is. Het doet een groot beroep op de geestelijke gezondheidszorg zowel direct als indirect, daar een scala van problemen zoals leerproblemen, gedragsstoornissen, persoonlijkheidsstoornissen, middelen misbruik en een verhoogde aanwezigheid van angst- en stemmingsstoornissen in verband worden gebracht met ADHD.

ADHD is echter een heterogene stoornis. Mensen met ADHD verschillen onderling sterk in hun scores op gedragstesten, en de neurale activatiepatronen die met deze taakjes worden geassocieerd variëren ook sterk tussen individuen.

Onze hypothese is dat deze grote individuele verschillen een weerspiegeling zijn van verschillen tussen individuen in de neurobiologische basis van ADHD.

Doel van het onderzoek

Door de inclusie voor de fMRI studies te beperken tot die deelnemers die slecht presteren op een specifiek domein, hopen we de unieke neurale mechanismen te onderzoeken die bijdragen aan specifieke beperkingen. Hierdoor kunnen we de vraag adresseren of neuropsychologische subtypes in ADHD een reflectie zijn van

individuele verschillen in de neuropsychologische achtergrond van ADHD.

Onderzoeksopzet

Alle deelnemers zijn minimaal 6 jaar oud. Deelnemers wordt gevraagd mee te doen aan een neuropsychologisch onderzoek (maximaal 2.5 uur; een verkorte 1 uur durende versie zal indien mogelijk worden gebruikt) en deelnemers (of hun ouders) wordt gevraagd deel te nemen aan een gestructureerd interview (1.5 uur) en om enkele vragenlijsten in te vullen (45 min.). Schoolgaande deelnemers wordt ook gevraagd een leerkracht te benaderen om een vragenlijst in te vullen (20 min.). Deelnemers (en hun ouders) wordt gevraagd om een DNA monster te leveren door middel van een spuugbakje of cheekswab. Verder wordt een deel van de deelnemers gevraagd om mee te doen aan een fMRI scan (1 uur). Voor de MRI scan zullen alle deelnemers (6-12 jaar) meedoen aan een geprotocolleerde oefenscansessie met gebruik van een oefenscanner om ze te laten wennen aan de scanneromgeving en om angst en zenuwen te voorkomen. Alleen als ouder en deelnemers dusdanig gewend zijn aan de omgeving dat ze zich beiden gemakkelijk voelen met de procedure zal de deelnemer meedoen aan de MRI scan zelf. Er wordt zoveel tijd uitgetrokken als nodig is, maar in de praktijk duren oefensessies meestal ongeveer 30 min. Als de deelnemer of de ouder niet op zijn/ haar gemak is dan zal de echte MRI- scan worden afgezegd. Dezelfde procedure kan gebruikt worden voor oudere deelnemers als de onderzoeker of deelnemer dit verstandig vindt.

Inschatting van belasting en risico

Er zijn geen risico's verbonden aan MRI scans of de gebruikte methoden. Wij schatten daarom in dat de impact op de deelnemers minimaal zal zijn. Onderzoek naar de neurobiologische achtergrond van ADHD zal het inzicht in de pathofysiologie van deze aandoening vergroten, en zullen uiteindelijk de ontwikkeling van nieuwe en effectieve behandelingen hiervoor faciliteren.

Contactpersonen

Publiek

Universitair Medisch Centrum Utrecht

Heidelberglaan 100
3584 CX
NL

Wetenschappelijk

Universitair Medisch Centrum Utrecht

Heidelberglaan 100
3584 CX
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Adolescenten (12-15 jaar)
Adolescenten (16-17 jaar)
Volwassenen (18-64 jaar)
Kinderen (2-11 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Algemene Inclusie criteria:

- 1) leeftijd 6-24 jaar
- 2) kan nederlands begrijpen en spreken;Inclusie criteria voor deelnemers met ADHD:
 - 1) een DSM-IV (APA, 1994) diagnose ADHD.
 - 2) Scores in de klinische range op de Child Behavior Checklist (CBCL) and Teacher Rating Form(TRF).
- 3) IQ>70;Inclusie criteria controle deelnemers:
 - 1) geen DSM-IV (APA, 1994) diagnose
 - 2)geen score op de Child Behavior Checklist (CBCL) and Teacher Rating Form(TRF)
 - 3) IQ>70

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- 1) geestelijke retardatie (IQ <70)
- 2) ernstige aandoening aan het cardiovasculaire, endocriene, pulmonaire of gastrointestinale systeem.
- 3) De aanwezigheid van metalen objecten in of rond het lichaam (pacemaker, beugel)
- 4) Een geschiedenis van of de aanwezigheid van een psychiatrische aandoening.
- 5) Voor individuen ouder dan 12: wilsonbekwaamheid, gedefinieerd als het onvermogen om de informatie te begrijpen die door de onderzoeker wordt gepresenteerd, die uiteengezet wordt in de informatiebrief, en op basis waarvan de beslissing om deel te nemen aan het onderzoek wordt genomen.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd

Doel: Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	06-09-2008
Aantal proefpersonen:	6000
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	24-06-2008
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Universitair Medisch Centrum Utrecht (Utrecht)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL21976.041.08